

Vestnik meščanskih šol.

—c Vprašanje knjig za meščanske šole. Če pomislimo, da smo imeli pred vojno Slovenci le eno meščansko šolo, danes pa je število meščanskih šol brez dotične doseglo dvajsetde, moramo biti tega napredka odkrito veseli. Z neverjetno naglico je ljudstvo spoznalo velik pomen teh pristno ljudskih izobraževališč. Velika škoda je, da boleha slovenska meščanska šola že iz vsega početka na ni za meščanske šole potrebnega kvalifikacij hiba, ki bi jih oblasti ob pravem razumevanju lahko odpravile. Predvsem čiranege učiteljstva in ga bo, če se ne motim, čez dalje manj. Izpiti so strogi, kar je prav. Prav pa ni, da se ne pripozna meščanskemu učiteljstvu za večjo kvalifikacijo nikakršna plača. Drugi vzrok slabe notranje konsolidacije meščanskih šol se imenuje šolska knjiga. Imeli smo sicer že pred vojno nekaj slovenskih knjig za meščanske šole, a te so pošle, in nove izdaje kapljajo počasi kakor dež v preteklem letu. Tudi niso nove izdaje posebno srečno preurejene. O opremljenosti naših bratov zgodovino, pokaži učencem domovino v vsi njeni krasoti in se za ostale države brigaj kolikormoči malo. Dobro in prav! Skrajni čas je, da smo se lotili spoznavanja nas samih. Povejte mi pa le, kako! Imamo hvala Bogu Brinarjevo Čitanko. Mimogrede bodi povedano, da bi bila lahko v posameznih zvezkih za polovico tanjša in zato cenejša. Saj v teh treh urah, ki so nam jih še pustili za pouk v materinščini, ne moremo predelati niti desetine vsebine. No, bodimo Brinarju za Čitanko hvaležni. A kaj naj počnemo pri zgodovini in zemljepisu? Samo pripovedovati in pisati v tem pičlo odmerjenem času? Na ta način ne pridemo nikamor. In kaj se to pravi, pri tako važnih predmetih, v tako važnih časih, naj pomislijo vsi, ki jim je do prave vzgoje naše mladine. Baš sem čul te dni, da ima Brinar zgodovino za meščanske šole že spisano, da pa so težkoče s cenzuro. Seveda, če pride delo v cenzuro raznim strokovnjakom, ki imajo vsak svojo misel, potem je avtorju težko, da bi ugodil vsem. Mi pa čakamo! Vrh vsega se pa zgodi, da se lotita dela kar dva, ki ničesar ne vesta drugo od drugega, kar je za naše skromne razmere velik greh. Često smo se že domenili, naj vsak pisatelj, ki prične ali misli pričeti pisati šolsko knjigo, to objavi v stanovskem glasilu. Čemu dvojno delo? Pred daljšim časom mi je navedel nadzornik Fink, da ima zbrano gradivo za zemljepisno knjigo za meščanske šole in bi pričel z delom, če bi vedel, da ni pričel kdo izmed tovarišev. Nujno je potrebno, da stopijo pisatelji v tem oziru v stik, sicer hojo čakali drug na drugega, mi bomo pa tudi čakali in učili zemljepis in zgodovino na — prste! Pozivamo tovariše naj takoj vsak javi če, in kaj misli pisati. Knjige za prvo skupino se bojo dale s pridom uporabljati tudi če bi bil načrt no sprejetu zakona o meščanskih šolah pred drugačen tako ali tako. Drugače je z ostalimi skupinami. Tu moramo počakati definitivne ureditve meščanskih šol potom zakona. Zato nisem n. pr. nadaljeval doslej geometrije, od katere je bil prvi zvezek že pri oblastvenem cenzorju. Danes še ni dognano, bo li meščanska šola tri ali štirirazredna in v koliko bojo Srbi hoteli upoštevati naše želje po onem tipu meščanskih šol, ki je nam najbolj potreben, tip industrijske in kmetijske meščanske šole. Knjiga o svetovni, posebno pa o naši zgodovini in knjiga o zemljepisu, posebno z ozirom na našo državo, pa lahko izide boljše danes nego jutri, ker se taka knjiga lahko uporablja ob vsakem načrtu. Želel bi le, da bi bila taka knjiga — posebno zemljepisna — enodelna, ki bi jo učenec oddal učencu in ki bi v njej lahko učitelj, bodisi v kateremkoli razredu, poiskal in dočel za pouk tisto, kar bi potreboval. Drag. H.

Naše nar. prosvetno delo.

NAŠE IZVENŠOLSKO DELO.

Zakaj se zahteva od učiteljstva izvenšolsko delo? Prvič je dolžnost vsakega inteligenta, izobraževati ljudstvo; drugič je pa ravno učiteljstvo po svojem položaju najbolj pripravno za ta posel.

Da pa je ravno učiteljstvo dolžno tudi zunaj šole delovati, je vzrok v tem, ker se njegovo delo ne sme končati pri učencu, ko stopi iz šole. Iz tega sledi, kar je potreba: 1. reforma ljudske šole, da bo res eno z življenjem in 2. se mora obvezni pouk raztezati v tej ali oni obliki še čez

Mladine ne smemo pustiti iz rok! To je, česar ne smemo pozabiti. A mladina mora tudi vedeti, da jo hočemo izobraževati in da je dolžna se udeleževati tega izobraževanja.

Pouk v ljudski šoli se mora tako preurediti, da ne bo učenec že naprej računal, češ toliko in toliko časa še, potem sem pa prost. Vedeti mora, da se njegova izobrazba ne konča s 14. letom, spoznati mora, da je zanj koristno, če se še dalje izobrazuje, in da se vsak uči tako dolgo, dokler živi.

Ves ta način in potek mladeniške in deklishe vzgoje mora biti uravnan. Dokler se to ne zgodi, naj bi se ustanovili prosvetni odbori s centralami in poedinimi krajevnimi odbori. Ti bi o vsakem kraju vodili sledečo statistiko: 1. Katera društva, naprave, zavodi itd. že obstajajo v istem kraju. 2. Kaj se je do sedaj v kraju sploh storilo za povzdigo izobrazbe in kulture. 3. Kaj bi kazalo najprej začeti, da bi se ljudstvo pridobilo za kulturne namene.

Po tej statistiki razdeljuje prosvetni odbor delo med učiteljstvo in vodi natančno statistiko, kaj naj kdo dela in kaj doseže. V tem oziru, t. j. v našem izvenšolskem delu je treba sistema.

Za mnoge panoge izvenšolskega dela potrebujejo mnogi učitelji naobrazbe. Prirediti se bodo morali v tem smislu različni kurzi.

Delo za narod se torej ne sme prepušiti slučajem, ampak se mora krajevno in programatično urediti, spraviti v sistem, kakor vsako drugo delo. Potem bo uspeh večji pri narodu, in naša kvalifikacija o tem delu bo le tačas mogoča.

Točka o izvenšolskem narodno prosvetnem delu je del našega stanovsko-kulturnega programa.

Šolski odri.

—šo Šolska veselica v Stični. Na dan Svečnice — 2. febr. — je priredila tukajšnja šolska mladina in odrasli diletanti ob 3. uri v društveni dvorani veselico z predstavo »Haniče pot v nebesa«. Četudi ni bila veselica priglášena po časopisih, se je vendar v veliki dvorani zbralo toliko ljudstva, da je bila sobana natlačeno polno občinstva do zadnjega kotička. — Smelo rečemo, da se je igra, obstoječa iz raznih prizorov glede deklamacij, petja, igre, govorov in godbe prav dobro izvršila, za kar moramo vse učiteljstvo, ki se je potrudilo z organizacijo te veselice, javno pohvaliti. Šolski otroci in odrasli so popolnoma zadostili svoji nalogi. Posebno hvalo zasluži gospod nadučitelj voditelj Karol Gorišek, ki se je potrudil, da je veselico vodil in diletante učil ter tako pripomogel k splošnemu veselju uspehu. — Ker je vsa prireditelj imela tudi dober gmotni uspeh ter je pokazala marljivost in spretnost našega učiteljstva in v obče nadarjenost šolske mladine, kakor tudi odraslih diletantov in diletantin, moramo se tega pojava v istini razradostiti. S tem je razviden dokaz, da naše učiteljstvo z njegovim voditeljem g. K. Goriškom tudi pri izvenšolskem delovanju — v kulturnem delu — zadošča svoji odgojno — poučni nalogi, kajti s takim delovanjem se oživlja narodna in državljanska zavest učiteljstva, ki žanje lepe uspehe na narodnem prosvetnem polju. — Vivat sequens! —

Šolske ljudske knjižnice.

—pk. V Limbušu obstoja v šoli ljudska knjižnica že 20 let. Knjižnico upravlja ves čas tov. A. Godec. Knjižnica ima 75 knjig, ki so povečini darovane, le v zadnjih letih so se nakupili novi spisi. Ljudstvo pridno čita in si knjige izposi. Neka viničarka je prečitala že skoro vsa dela. Knjižnica se nahaja v šoli, a je last »Kmečkoga bralnega društva za Limbuš in okolico«. To društvo je ustanovilo učiteljstvo, ki je istotako samo zbralo knjige za knjižnico. Za časa nemškutarije je bilo društvo velikega narodnega pomena.

—pk. V Dobrni pri Celju ima šola šolsko - ljudsko knjižnico, ki obsega 365 vezanih knjig. Knjige učiteljstvo izposi. Šolski mladini in odraslim.

Ljudska predavanja.

—pp. Roditeljski večeri in ljudska predavanja. Poleg šolskih odrov in šolskih-ljudskih knjižnic so v našem stanovsko-kulturnem programu tudi roditeljski večeri in vzgojna ter poljudno znanstvena, podučna predavanja, ki naj se vrše za ljudstvo v šoli. Že na zborovanju v Radovljici pred 15 leti si je postavilo slovensko učiteljstvo to točko v svoj program. Zamislilo si je to tako, da si pridobiva za predavanja predavatelje izmed inteligence oziroma, da si medsebojno po-

in tovarišic, ki bodo voljni se odzvati povabilu tovarišev in priti predavati na njihovo šolo. — O takih predavanjih, ki jih bo priredilo učiteljstvo po šolah, bomo priobčevali tudi kratka informativna poročila, samo prosimo poročevalce, da so s svojimi poročili res kratki (zaradi prostora v listu) in nam le informativno poročajo o predavanjih s par vrsticami.

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine i. t. d. prodaja in sprejema zanje naročeno knjigarna »Učiteljske tiskarne v Ljubljani«, Františkanska ulica št. 6.

—k »Prosvetni Glasnik« iz Skoplja prinaša v svoji 2. številki obširen informativen članek o »Učiteljski tiskarni« v Ljubljani. List ureja tov. Milosavljevič.

—Josip Stritar. Sodnikovi. V Ljubljani 1922: Izdala Zveza kulturnih društev. Založila Tiskovna zadruga. »Prosveti in zabavi« 4. zvezek. Strani 173. Cena broš. 7 Din. po pošti 75 para več. Stritarjevi romani in povesti, ki so izhajali pred 40. leti imajo tudi še sedaj svojo vrednost in priljubljenost. Zadnji najboljši samostojni roman Sodnikovi, ki je izšel leta 1878, in v katerem se odlikuje Stritar zlasti v slikanju kmetijskega življenja, je izšel sedaj v ponatihu pri Tiskovni zadrugi. Ker so Stritarjevi spisi redki, pa bo zelo dobro služil šoli in knjižnicam. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

—k »Blagajna velikega vojvode.« Ta zabavni in zanimivi roman proslulega švedskega romanopisca, Franca Hellerja je pravkar izšel v ponatihu v založbi »Jutra«. Obsega 164 strani velike osmerke z dvobarvnim naslovnim listom, ki ga je oskrbel Saša Santel. Vsebinsko romana je zelo pestra. Dogodki, ki slede s kinematografsko brzino in nepričakovanostjo ter presenečajo bralca z svojo slikovitostjo in zanimivostjo. Pariz, London, Nica s svojim iznimnim razkošjem, morje — to je zunanji okvir dejanja, ki se plete v najvišjih krogih, pa obenem med zločinci, pustolovci itd. in ki se konča z veselo in zadovoljivo poroko. Čtivo, kakor je ta roman, je lahko in duhovito ob enem pa zanimivo, zato ni čuda, da je roman zelo ugajal že ko je izhajal v podlistku, in da je tudi sedaj povpraševanje po ponatihu zelo živahno. Sai je glavni junak romana oni Filip Collin, čegar »Prigode« so že skoraj razprodane. Cena 10 Din, po pošti — 75 Din več.

Iz naše organizacije.

Iz glavnega odbora UJU v Beogradu.

+ Poročila sej Glavnega Prosvetnega Sveta: Gl. Odb. UJU je sklenil na seji 16. XII. p. l. da bodo učitelji - člani Gl. Prosv. Sveta obveščali Gl. Odb. o vseh zadevah o katerih bo razpravljal in sklepal Gl. Prosv. Svet.

+ Učiteljska matura: Gl. Odb. UJU je sklepal na svoji seji 26. XII. p. l. o dopisu ljubljanskega poverjenjstva glede verzije o priznanju učiteljske mature s srednješolsko maturo in sklenil, da izvrši svojo dolžnost.

Iz poverjenjstva UJU v Ljubljani.

+ Delo na načrtu šolskega zakona. Nekatera društva nam pošiljajo svoje izpremembe k načrtu šolskega zakona enostavno na tiskanem načrtu, kar ne daje jasnega pregleda in nam otežkuje naše nadaljno delo. Prosimo ponovno tovariše, da nam izpremembe vsakega člana napišejo v posebnem odstavku in samo na eni strani papirja pisano, ker nam to olajša zelo mnogo nadaljno delo.

Društvene vesti.

+ Slovenjebistriško učiteljsko društvo zboruje v četrtek, dne 16. februarja 1922 ob 10. v deklisli šoli v Slov. Bistrici. Dnevni red: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Društvene vesti in dopisi. 3. Izpreminjevalni predlogi k Radojevičevemu načrtu šolskega zakona. Načrt je enketa predelala, glavni poročevalec je tov. Planer. 4. Slučajnosti. Z ozirom na važnost 3. točke, pričakuje odbor, da ne manjka nobeden član društva.

+ Učiteljsko društvo za Kočevski okraj zboruje dne 18. t. m. točno ob 10. uri v osnovni šoli v Kočevju. Na dnevnem redu je poročilo predsednika, volitve naših zastopnikov, razgovor o VI. Radojevičevem načrtu zakona o narodnih šolah, slučajnosti i. dr. Stanovska disciplina nas veže, da se udeležimo tega važnega zborovanja. Odsotnost se mora opravičiti.

+ Učiteljsko društvo za Maribor in bl. okolico ima v petek, dne 17. februarja popoldne ob 15. (3.) uri v risalnici deške mešč. šole svoj občni zbor. Na dnev-

davanje »O našem izvenšolskem delovanju.« (Tomazič). Brez izgovora vsi na občni zbor!

+ Marnberško učit. društvo je na sestanku na Muti dne 26. januarja — katerega se je udeležilo 15 tovarišev (sic) — iz Marnberga, Vuzenice in Mute — razpravljalo o Radojevičevem načrtu šol. zakona. Odposlal se je brzojavni protest na ministra prosvete Svetozarja Pribečeviča in na Glavni odbor UJU. Beograd. O posameznih točkah načrta so referirali tovariši (ice) iz Vuzenice in Mute. Pri tem so se vpoštevali dobri nasveti poslani od tovarišev iz Brezna in Ribnice. Po živahni debati so se sprejeli izpreminjevalni predlogi, ki se odpošljejo »Poverjenjstvu UJU v Ljubljani«.

+ Celjsko učiteljsko društvo je imelo dne 6. januarja t. l. svoje glavno zborovanje v Celju. Kljub ugodnemu vremenu se je tokrat pogrešalo mnogo tovarišev in tovarišic celo iz najbližje okolice!

Delovanje društva.

Iz tajniškega poročila posnemamo, da je imelo društvo v preteklem društvenem letu 10 strokovnih predavanj, udeležba pri vseh zborovanjih je bila zadovoljiva ter da šteje društvo danes 140 članov. Blagajna izkazuje 41.487.13 K ter 38.676.00 K izdatkov. Pedag. krožku v Mariboru se nakaže vsota 500 K, društvu vpokojencev 200 K, rez. fondu 600 K, Učit. konviktu namesto razpr. blokov 400 K ter domačemu šolskemu slugi 400 K.

Članarina.

Članarina za prih. leto znaša 400 K.

Predavanje o Zupančiču.

Na sporedu je bilo tudi prav zanimivo in poučljivo predavanje tov. Anice Černejeve o temi: Oton Zupančič kot otroški pesnik. Aplavz je dokazal, kako izborna obvlada naša tovarišica to snov, tov. predsednik se ji je zato v imenu udeležencev prav pristrčno zahvalil.

Novi odbor.

Novi odbor se je konstituiral tako: Sivka, predsednik; B. Serajnik, podpredsednik; Žagar, tajnik; M. Wudler, blagajnik; Pregelj, pevovodja; Gobec, knjižničar ter Schreinerjeva in Petrovič, odbornika. — Prihodnje zborovanje na Svečnico!

+ Učiteljsko društvo za radovljški okraj je imelo svoj občni zbor dne 14. januarja t. l. na Jesenicah. Odposlala se je Nj. Veličanstvu brzojavna čestitka povodom zaroke.

Predavanje.

Tov. Šega: Naše trupene in nestrupene kače.

Blagajna.

Blagajniško poročilo je bilo odobreno.

Volitve.

V odbor: predsednik: Janko Baraga, podpredsednica: Katarina Drol, blagajničarka: Amalija Jeglič, tajnik: Drago Hudé, odbornika: Leopold Baebler in Franc Klavara. Namestniki: Ažman Josip, Schiffrer Egidij in Jeraj Valerija. Pregledovalca računov za prihodnje leto: Šivič Melita in Flere Franc. V prosvetni odsek: Šega Ivan, Pibrovec Leo in Klavara Franc; v pedagoški: Janko Baraga, Drago Hudé, Katarina Drol, Franc Flere in Jeraj Valerija; in v gospodarski: Šemerl Ivan, Schiffrer Egidij in Blažič Drago.

Šolski zakon.

Za pretres šolskega zakona so bili izvoljeni trije odseki: I. Baebler, Drol in Jeraj; II. Stupica, Menard, Blažič; III. Bulovec, Šega in Schiffrer.

Članarina.

Za domače društvo se je zvišala na 40 K, skupna tedaj 280 K.

Nabiranje denarja v šolah.

Pošlje se na UJU. Poverjenjstvo predlog glede preprečenja nabiranja denarja za razne namene po šolah.

Okrajni šolski sveti.

Sklene se staviti na UJU. Poverjenjstvo predlog, da naj se vsi stari člani okr. šol. sveta izmenjajo.

Draginjski razredi.

Sklene se na podlagi gotovih in neizpodbitnih podatkov ter primerjalne tabele zahtevati, da se radovljški okraj pomakne v višji plačilni razred.

Na gori omenjeno čestitko je dne 19. t. m. prejelo društvo sledeče pismo:

Kancelarija Hčerovo Veličanstva Kralja Beograd, 16. I. 1922. g. Učiteljskemu radovljškemu okrajno društvu. Hčerovo Veličanstvo Kralj zahvaljuje toplotno na izraženoj radosti in čestitci, koje ste mu i prilikom Hčerove veridbe. B. d. Šefa kabineta pučnomni Ministar.

+ Učiteljsko društvo za Svetolenartski okraj je imelo 5. januarja t. l. kaj lepo zborovanje pri Sv. Trojici Sl. g. Po predsednikovem prisrčnem novoletnem pozdravu, iz katerega se zrcali vsa najlepša disciplina vseh voščil po Gregorčiču: odprti srce, odprti roke, otiraj bratovske solze za složno delovanje in vseh naših vrstah, da se doseže zaželjeni smoter, je storilo društvo v tem letu v polnem obsegu svojo dolžnost. Vsi člani so vplačali celo svojo letnino z vsemi prirastki v prvem četrtletju 1921. tako da je tovariš Rado Kovačič kot blagajnik dosegel svoj rekord pri glavnem blagajniku tov. F. Luznariju. Predsednik tudi pozdravi kot dobrodošle ljube goste: tov. nadučit. Korošca od Negove, tov. naduč. Stevo Kosa in gospo od Sv. Bolfanka Sl. g. in tov. uč. Barico Klampfar ter novo pristopivšo članico tov. Gizelo Kukman od Sv. Antona Sl. g. — Več odsotnih je bilo opravičenih in se javno pohvalijo radi njih discipline, tako je prav in predsednik zahteva v nadalje enako pozornost za društveno delovanje.

Društveno delovanje

Letno poročilo se je vzelo s zahvalo na znanje; imelo je 12 raznih aktualnih predavanj pri 6 dobro uspešnih zborovanjih. Društvo je štelo 41 članov in 5 častnih: dr. Ivo Bezjak, Jos. Mavrič, 30-letni društveni predsednik, Sim. Ješovnik, senior in biv. blag. Rado Kovačič in Rado Kopic, šol. ravnatelj.

Poročilo o kmetijskem tečaju.

Poročilo tov. C. Vobiča o kmetijskem tečaju na Grmu je vse zanimivo, vzorna disciplina in obilica smotrenega dela na zavodu je vsem pohvalno ugajala. Predsednik se mu iskreno zahvali za njegovo zanimivo in temeljito poročilo. Glede volitev je nastala stara jeremijada. Celo leto so lepo ubogali vsi člani, v tej zadevi je pa moral dosedajni predsednik, enoglasno je stari odbor bil potrjen.

Prostovolni stanovski davek.

Glede 10 blokov, razdeljenih 9 šolam, se je sklenilo, pri prihodnjem zborovanju položiti stanovski obolov v roke predsednika v nadaljnjo vpošiljavo: enako z ostalimi listi ped. didakt. krožka. Zadevajoče društveno in stanovske prispevke je bil sklep potrjen kakor lansko leto, vsakega prva dolžnost je dosedaj bila, da se je odzval prvo četrtletje svoji prvi organizaciji, tako se pričakuje v nadalje brez opomina.

+ Logaško učiteljsko društvo in sicer cirkniško-loški odsek je zboroval dne 10. dec. 1921 v Grahovem. Udeležba bi lahko bila obilnejša. Logaški odsek je že prej zboroval zase. Med obema odseki je nastalo malo nesporazumljenje, ki pa nima nikakega vzroka.

Predsednik Kosin kakortudi pozneje tov. nadz. Kabaj sta povdarjala, da je Sokol steber države in da nam je sodelovati. Tov. Žnidaršič pripomi, da se premalo poznamo, zato lahko nastane spor; priporoča večkratno zborovanje. Tovariš nadzornik je referiral o šolstvu in o razvitku delovanja izven šole. Podavanje je bilo zanimivo. Povdarjal je delo v in izven šole, češ, kdor učitelj ta Sokol, gojiti je ljubezen do domovine in čut za rešenje naših bratov. Kot pionirja na kulturnem polju pa bomo edini. Priporočal je tudi redne konference, ki rode obilen sad. Koncem je tov. Žnidaršič predlagal resolucijo na U. J. U., in sicer glede tov. Šegule z oziranjem na Peskovo afero, tov. Modern-dorferja radi premestitve, glede narodnih himen in glede olajšave šolskega obiska v našem šolskem zakonu. Povdarjal je, da je naša himna »Hej Slovani« in ne »Naprej zastava Slave«. Predsednik pa je povdarjal, da se ne sme izvršiti nobena premestitev brez disciplinarne preiskave. Priporočal je še udeležbo zborovanj, narkar se je zborovanje zaključilo.

+ Občni zbor ntujškega uč. društva, z dne 5. januarja 1922.

Predavanje

Predavanje tov. Grögla: vsak dnevni dogodek, ki bi učenca zanimal, naj bi se v pouku uporabil: to je učenje iz življenja za življenje.

Nova naredba o draginskih dokladah.

Sklepi: a) U. J. U. pov. Ljubljana se pozove, da nastopi proti nameravanemu zakonu o razdelitvi v draginske razrede. Draginja je splošna in zakon zato skrajno krivičen;

Kolekovanje vlog.

b) U. J. U. pov. Ljubljana se prosi, da izposluje natančnejšo razpredelitev kolekovin.

Načrt šolskega zakona.

Izvolil se je odbor za pripravo načrta zakona o narodnih šolah. Razprava na prihodnjem zborovanju, 2. februarja.

* Višji šolski svet je izdal natančna in podrobna navodila za kolkovanje. Uredn. Štev. 33.

Volitve predsednika.

Novi predsednik: Janko Lešnik, nadučitelj v Vurbergu.

+ Slovenjebistriško učiteljsko društvo je imelo dne 12. jan. 1922. svoj občni zbor v Slov. Bistrici.

Gospodarske zadeve.

Pri prečitavanju dopisov priporoča predsednik, naj učiteljstvo pridno pristopa k učiteljski »Samopomoči«. Nadalje poroča, da se je izvršil pristop društva k čerkovnem prometu. — Rok za razpečavanje blokov v korist »Učit. konvikt« se podaljša do konca šolskega leta. — Pri-spevke za nagrobni spomenik tov. Arminu Građišniku naj pošlje vsaka šola, potom šolskega vodstva določenemu odboru.

Predavanje o kmetijstvu.

Vrtnarski nadzornik g. Andrej Škulj je predaval o vrtnarstvu in kmetijskem pouku.

Poročila o delu društva.

V minulem društvenem letu je odbor izvršil nalogo, ki si jo je stavil pri lanskem občnem zboru, — Društvo je imelo 47 članov; 14 članov se je udeležilo vseh zborovanj, katerih je bilo 5. — Blagajnikovo poročilo se vzame z odobravanjem na znanje, ker ima znaten prebitek.

Volitve.

Voljen je soglasno stari odbor in sicer:

predsednik Fran Karbaš, nadučitelj v Slov. Bistrici;
podpredsednik Josip Ramer, učitelj v Gornji Polskavi;
blagajnik Matko Janžekovič, učitelj v Slov. Bistrici;
tajnica Otilija Feigel, nadučiteljica v Slov. Bistrici;
odbornika Bratoš Fran in Varl Ljudevit, učitelja v Poljčanah.

Članarina in šolski zakon.

Letna članarina se zviša od 260 K na 300 K. — Upravi fonda učit. ratne siročadi se pošlje 100 din. iz društvene blagajne. — Prihodnje zborovanje se vrši sredi februarja. Izvoljena je bila anketa, ki ima nalogo, da preštudira do tedaj posamezne točke načrta šol. zakona in predloži popravljeni načrt šol. zakona. — Vse zbrano učiteljstvo pa soglasno izjavlja, da je Radojevičev načrt šolskega zakona za nas nesprejemljiv.

+ Učiteljsko društvo za konjiški okraj je imelo svoj redni občni zbor dne 5. jan. t. l. v deški šoli v Konjicah. Tov. podpredsednik A. Strigl je mesto obolelega in odsotnega predsednika A. Malenšeka pozdravil predvsem nadzornika za šolske vrtove, tov. Škulj-a. Tov. nadzornik je podal v pičlo odmerjenem času mnogo lepih misli in navodil k kmetijsko-prirodnoz. pouku in o oskrbi ter ureditvi šolskih vrtov. Priporočal je pristop k »Slov. sadjarskemu društvu« in radevolje pojasnjeval razna, tega predmeta se tikajoča vprašanja. Za svoje nad vse zanimivo predavanje je že obilo hvale od vseh navzočih.

Društveno poročilo.

Poročili — blagajniško in tajniško — se vzameta z zahvalo na znanje. Društvo ima 59 članov(ice); zborovalo je v preteklem letu petkrat, tretjič skupno z Šmarškoro-gaškim in Slovenjebistriškim učit. društvom. V blagajni je 676 K prebitka. Na predlog blagajničarke se zviša članarina na 280 K. od katerih ostane 40 K društvu za tekoče potreščine.

Kazen za nenavzoče.

Tov. E. Mayer predlaga, da plačajo člani(ice), ki se ne udeležijo društvenih zborovanj brez pravočasne in zadostne opravičbe, 50 K v blagajno. Sklep sprejet soglasno in je veljaven od prihodnjega zborovanja.

Odsek za šolski zakon.

Tov. F. Golež predlaga, naj prouči 5-članski odsek (Štrigl, Petrič, Mravljak, Golež, Kržič) skupno s tov. nadz. H. Schellom načrt šolskega zakona, ki je izšel v prilogi v zadnjem »Uč. Tov.« in poroča na prihodnjem zborovanju o njegovih hiban in vrlinah in stavi tozadevne spremembe.

Novi odbor.

Glasom novih društvenih pravil je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik A. Strigl, nadučit. na Keblju, podpredsednik J. Kržič, naduč. v Špitaliču, tajnik F. Brglez, nadučitelj, blagajničarka M. Pleško-va, učiteljica, oba v Čadramu; odbornika: F. Golež, nadučit. v Konjicah in Sl. Pernatova, učiteljica v Stranah; namestniki: K. Mravljak, nadučit. v Zrečah, E. Maver, okr. pom. učit. v Konjicah in F. Friedl, nadučitelj pri Sv. Jerneju. Rač. pregledovalca sta J. Kržičeva, učiteljica v Špitaliču in L. Berce, učitelj v Čadramu.

Naša kulturna organizacija.

+ Slov. Šolska Matica — iz zapisnika odb. seje dne 28. 12. 1921 v Ljubljani. Navzoči predsednik in vsi odborniki razen opravičenega odsotnih g. Koširja in dra. Kovačiča. Predsednik poroča, da so za l. 1921 razen imenika vse publikacije dotiskane. Za II. del »Telovadbe« manjkajo le še slike, ki so bile naročene v Českoslov. republiki, kjer so bile težave radi izvoza. — Iz blagajnikovega poročila je razvidno, da ima društvo pri publikacijah za 1921 deficita 10.000 Din. Zato se sklene predlagati obč. zboru, ki se ima vršiti v velikonočnih dneh 1922 zvišanje letnine na 20 Din. Društvo se sklenejo izdajati knjige bodisi nove, bodisi prejšnjih let tudi v bodoče s popustom, toda le 25%; isti popust dobijo tudi vodstva novo ustanovljenih šol v svrhu ureditve strokovnih knjižnic kakor tudi Jugoslov. Matica za šole v zasedenem ozemlju, vendar se neč oddajajo vsi Pedag. Letopisi do poprečne ceni 2 Din. — Sklene se sprememba imena »Pedag. Letopis« v »Pedag. Zbornik« in dosedanj imenik dobi ime Letopis, tako da izidejo za 1922. **Pedag. Zbornik in Telovadbe III.** del ter po močeh Letopis. — Literarni program: V Pedag. Zborn. za 1922 izide F. Finkov spis o metodiki pouka slovenščine v nem. osnovnih šolah. Principijelno se sprejmeta spisa P. Košir: **Šolsko vrtnarstvo in kmetijski pouk** in L. Lavtar: **Ukoslovje računstva v osn. šoli**; dalje ponudba prof. A. Valesa, ki sdiše **Požkuse iz rastlinstva in rudništva**; v pregled se dasta spisa A. Štupca: **Alkoholno vrašanje in šola** in Iv. Lapajne: **Iz polpreteklega časa** (Spomini slov. šolnika.) Nadaljnja izdaja F. Finkove zbirke šolskih zakonov in naredb se odstopi Učit. tiskarni. Sklene pa se izdaja pedagog. klasikov v slov. prevodu nekaj v celoti, nekaj v izvlečku; početi je z J. A. Komenským, sledijo J. J. Rousseaujev »Emil«, John Locke in drugi. — Končno se določi honorar za 1922: uredniki po 50 Din. recenzenti po 50 Din, za pisatelje določi honorar po kvaliteti spisa in po stanju blagajne urednik skupno z blagajnikom. M. K.

Naša gospodarska organizacija.

+ Poziv učiteljstvu! Pristopajte kot člani k našim gospodarskim podjetjem in pošljite pristopne izjave in podpišite deleže: **Učiteljskemu zdraviliškemu domu** v Rogaški Slatini (250 Din), **Tvornici učit. in šolskih potrebščin** (100 Din), **Učiteljski tiskarni** (25 Din), **Učiteljski samopomoči**, **Učiteljski hranilnici** in posojilnici (12.50 Din), **Vdovskemu učiteljskemu društvu** (10 Din.) — Podpišujte brez-obrestno posojilo za **Učiteljski konvikt** v Ljubljani in Mariboru; prispevajte za **Rezervni sklad UJU**.

—g **Članarina in darila za učiteljski konvikt.** Družina ravnatelja zavoda za slepe tovariše Josipa Kobala povodom izrednega veselega dogodka **600 kron**, in sicer so darovali: Josip, Kati, Minka, Vera, Branko in Stana vsak po 100 K. Bog daj še več sličnih veselih dogodkov v učiteljskih družinah.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Nudna prošnja. Tovariše, ki nam na kratko javljajo naj mi sestavimo to in to notico ali društveni poziv za njihovo društvo za »Učit. Tov.« prošimo, da sami vedno vpošljejo že sestavljene notice, ker se na taka naročila v bodoče ne bomo več ozirali. Urednik je zaposlen s službo v šoli in drugje, poleg tega z izvenuredniškimi stanovskimi zadevami, da mu je zelo kratko odmerjen čas za čitanje časopisov in

druge uredniške pesle, zato ga nujno potrebuje za sestavo uvodnikov, korekturo dopisov in važnejša ter nujnejša poročila za list. Prosimo obzira v tem oziru!

Društvena poročila so zakasnevala s priobčenjem iz vzroka, ker je potreba hraniti s prilogami lista, če hočemo izhajati z odobrenim proračunom, zato prosimo poročevalce, da nam pošiljajo **kratka poročila**. Društvena vabila za zborovanja moramo imeti v torkle že v rokah, da pridejo isti teden v list.

PO SKLEPU LISTA.

— Izid volitve učiteljskih zastopnikov v mestni šolski svet v Ljubljani. Volilcev je 253, od teh jih je volilo 223. Izvoljeni so: Črnagoj Fran — 153 glasov, Novak Alojzij — 163 glasov, nam. Sodnik Marija — 165 glasov, Engelman Mira — 161 glasov. — Pirc Avg. — 54, Lužar F. — 52, Serc M. — 53, Lebar A. — 52, Škulj Fr. — 12.

Odgovorni urednik:

Franc Štrukelj.

Last in založba UJU — poverjenišva Ljubljana.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Štev. 161/P1.

RAZPIS SLUŽBE.

Z dovoljenjem višjega šolskega sveta štev. 118 od 16. januarja 1922. se razpisuje v stalno namestitev nadučiteljskega služba na petrazredni osnovni šoli na Bregu pri Ptuj.

Pravilno opremljene prošnje je vložiti po predpisani službeni poti do dne 28. februarja 1922.

pri krajnem šolskem svetu Breg pri Ptuj.

Predsednik: Dr. Pirkmaier, I. r.

Aloziji Korsika

semenska trgovina,

Ljubljana, Bleiweisova c. 3

naznanja cenjenim odjemalcem, da je izšel nov cenik za leto 1922. Na razpolago je vsakomur brezplačno. — V zalogi zelenjadna in cvetlična semena, večinoma doma pridelana.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonošno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani

registrirana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 31. jan. t. l. D 68.046-61.

Hranilne vloge se obrestujejo

po 4 %.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/25. do 1/26. ure popoldne.

Na dopise brez vposlanih znamk za 2.50 D se ne odgovarja.

Naši himni:

1. Lepa naša domovina.
2. Bože pravde.

Dvoglasno s spremljevanjem harmonija za šolsko mladino priredil Fran Marolt. Cena 1 krona. Naročila sprejema le Učiteljska tiskarna.

Prva češka tvornica glasbenih instrumentov na Moravskem

Josip Lidl

Brno (Čehoslovaško).

Dobavitelj za jugoslovenske šole in za jugoslovensko ministrstvo vojne in mornarice. Ceniki v hrvatskem jeziku na zahtevo zastoj.

Gg. učiteljem popust.

Prva češka tvornica harmonijev

Lidl & Velik

v Boskovicah

Moravsko - Čehoslovaško.

Skladišče v Brnu.

Skladišče v Brnu.